

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionsforordning om oprettelse af en observationsliste samt opførelse af stofferne 17-beta-estradiol og nonylphenol på observationslisten i henhold til direktiv 2020/2184 om kvaliteten af drikkevand

KOM-dokument foreligger

Resumé

Kommissionen foreslår oprettelse af en observationsliste for stoffer eller forbindelser, der af sundhedsmæssige årsager har betydning for offentligheden eller det videnskabelige miljø («observationslisten»), såsom lægemidler, hormonforstyrrende stoffer og mikroplast i henhold til direktiv 2020/2184 om kvaliteten af drikkevand. Det foreslås, at stofferne 17-beta-estradiol og nonylphenol opføres på observationslisten. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, da de to stoffer typisk findes i overfladevand. Samlet set vurderes forslaget ikke at have økonomiske og/eller administrative konsekvenser for erhvervslivet og staten. Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner og kommuner, da der kun skal kontrolleres for stofferne ved relevante steder i forsyningskæden. Det vurderes umiddelbart ikke relevant at kontrollere i Danmark, da stofferne typisk findes i overfladevand og ikke i grundvand, der anvendes som drikkevand i Danmark. Forslaget blev drøftet i den stående komité for drikkevandsdirektivet 2020/2184 den 3. december 2021 med efterfølgende skriftlig afstemning. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om oprettelse af en observationsliste samt opførelse af stofferne 17-beta-estradiol og nonylphenol på observationslisten i henhold til direktiv 2020/2184 om kvaliteten af drikkevand. Den første observationsliste skal oprettes senest den 12. januar 2022.

Forslaget har hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 om kvaliteten af drikkevand.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i den stående komité for drikkevandsdirektivet 2020/2184 (C72400). Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget blev drøftet i den stående komité for drikkevandsdirektivet 2020/2184 den 3. december 2021 med efterfølgende skriftlig afstemning med frist den 17. december.

Formål og indhold

Forslaget drejer sig om beslutning om oprettelse af en observationsliste for stoffer eller forbindelser, der af sundhedsmæssige årsager har betydning for offentligheden eller det videnskabelige miljø, såsom lægemidler, hormonforstyrrende stoffer og mikroplast i henhold til direktiv 2020/2184 om kvaliteten af drikkevand. Observationslisten skal indeholde stoffer og forbindelser, der er sandsynlige at finde i drikkevand, og som kan udgøre en potentiel risiko for menneskers sundhed. Observationslisten skal gøre det muligt at følge op på ny viden om disse nye forbindelsers relevans for menneskers sundhed, samt følge op på ny viden om de mest hensigtsmæssige kontroltilgange- og metoder. Listen er en del af Kommissionens relevante politikker som beskrevet i Kommissionens meddelelse af 11. marts 2019 "Den Europæiske Unions strategiske tilgang til lægemidler i miljøet", Kommissionens meddelelse af 7. november 2018 "Mod en omfattende EU-ramme for hormonforstyrrende stoffer" og Rådets konklusioner af 26. juni 2019 "Mod en strategi for en bæredygtig kemikaliepolitik i Unionen". Observationslisten angiver vejledende grænser for de opførte stoffer og forbindelser. Der skal fastlægges kontrolkrav for stoffer på listen på relevante steder i forsyningskæden.

Det foreslås, at stofferne 17-beta-estradiol og nonylphenol opføres på observationslisten, da stofferne er hormonforstyrrende, med nedenstående vejledende grænseværdier.

Stofnavn	CAS nummer	Vejledende værdier (ng/L)	Kvantifikationsgrænse (ng/L)	Mulige analysemetoder
17-beta-estradiol	50-28-2	1	≤ 1	
Nonylphenol ¹	84852-15-3	300	≤ 300	EN ISO 18857-2

¹Tidligere identificeret som CAS 25154-52-3 og 104-40-5

Stoffer og forbindelser tilføjes på observationslisten, når de sandsynligvis er til stede i drikkevand og kan udgøre en potentiel risiko for menneskers sundhed. Til dette formål baserer Kommissionen sig navnlig på WHO's videnskabelige forskning.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærhedsprincippet. Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning af en allerede vedtaget retsakt, hvorfor regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er tale om vedtagelse af en ny gennemførelsesretsakt, som skal implementeres i dansk lovgivning.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget om oprettelse af en observationsliste samt opførelse af de to stoffer 17-beta-estradiol og nonylphenol på listen bliver vedtaget, vil stofferne blive optaget på observationslisten.

Gennemførelsesretsakten skal implementeres i dansk lovgivning og vil være gældende fra 12. januar 2023 når direktivet træder i kraft.

Økonomiske konsekvenser

Hvis forslaget om oprettelse af en observationsliste samt opførelse af de to stoffer 17-beta-estradiol og nonylphenol på listen bliver vedtaget, skal Danmark fastlægge kontrolkrav relevante steder i forsyningskæden for drikkevand. Optagelsen af stofferne 17-beta-estradiol og nonylphenol skønnes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser, da disse ikke forventes at udgøre et problem i grundvand. Stofferne findes hovedsaglig i overfladevand, der i Danmark ikke anvendes til drikkevand.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, da overfladevand ikke anvendes som drikkevand i Danmark.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget. Rådet for Grøn Omstilling oplyser, at de bifalder oprettelsen af observationslisten, og at de hormonvirkende stoffer 17-beta-estradiol og nonylphenol optages på listen. De bider mærke i, at der lægges op til, at der ikke skal undersøges for de to stoffer i drikkevandet i Danmark og gør opmærksom på, at stofferne findes i overfladevand, men ikke er påvist i grundvand, som bruges i de danske vandforsyninger. Rådet for Grøn Omstilling gør opmærksom på, at de er enig i denne prioritering men påpeger, at stofferne findes i miljøet, herunder overfladevand, spildevandsslam og indemiljøet, hvorfor det er relevant at foretage monitorering, der hvor mennesker og dyr kan eksponeres.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne. Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af diskussion i den stående komité for drikkevandsdirektivet 2020/2184 (C72400), forventes der at være flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det vurderes, at observationslisten vil øge drikkevandskvaliteten i hele EU. Observationslisten er et vigtigt redskab for at sikre en høj beskyttelse af grundvand og drikkevand, og regeringen støtter arbejdet med at stoffer, der af sundhedsmæssige årsager kan have betydning for vandforbrugerene, opføres på EU's observationsliste.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.